

« 3. Id vero ut deinceps observetur exactius Sacra Congregatio eadem auctoritate revocat privilegia, et indulta omnia quibusvis personis, ecclesiis, ac locis piis, tam secularibus, quam regularibus cujuscunque ordinis congregationis, et instituti, quamcunque ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel anniversariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

« 4. Ac similiter omne damnabile lucrum ab ecclesia removere volens prohibet sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam, ne eandem Missam alteri, parte ejusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

« 5. Præterea, ne in ecclesiis, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt sacerdotes in eis, ut par est, adimplendis eo tepidiores, ac segniore reddantur, quod onera hujusmodi, cum nulla aut parva utilitate sint conjuncta: statuit atque decernit, ut pecuniæ, ac bona mobilia ecclesiis, capitulis, hospitalibus, societatibus, congregationibus, monasteriis, conventibus ac locis omnibus tam secularibus, quam regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, ab iis, ad quos pertinet, sub pœna interdicti ab ingressu ecclesiæ ipso facto incurrenda a die realis acquisitionis statim deponi debeant penes ædem sacram, vel personam fide et facultatibus idoneam ad effectum illa, seu illorum pretium quam primum investiendi in bonis immobilibus fructiferis cum expressa, et individua mentione oneris, quod illis annexum reperitur.

« 6. Ac si eadem bona immobilia auctoritate apostolica deinceps alienari contigerit, eorundem pretium sub eadem pœna, ut supra deponi, atque in aliis bonis stabilibus itidem fructiferis cum ejusdem oneris repetitione, atque annexione converti debeat.

« 7. Ad hæc Sacra Congregatio, quibusvis capitulis, collegiis, societatibus, congregationibus, necnon omnibus, et singulis ecclesiarum, ac piorum locorum, tam secularium, quam regularium superioribus, vel aliis, ad quos pertinet, districte prohibet, ne in posterum onera perpetua suscipiant Missarum celebrandarum, sæculares quidem sine episcopi, vel ejus generalis vicarii, regulares vero sine regularis, vel provincialis

consensu et licentia in scriptis; et gratis concedenda; alioquin sæcularis, qui hujusmodi prohibitionis transgressor extiterit ab ingressu ecclesiæ interdictus sit eo ipso: regularis vero pœnam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque activæ, ac passivæ absque alia declaratione incurrat.

« 8. Eleemosynas vero manuales, et quotidianas pro Missis celebrandis ita demum iidem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoque onera suscipere valeant; alioquin omnino abstineant ab hujusmodi eleemosynis, etiam sponte oblati in futurum recipiendis, et capsulas auferant ab ecclesiis cum inscriptione illa, eleemosyna pro Missis, vel alia simili, sub iisdem pœnis ipso facto incurrendis, ne fideles hac ratione frustrentur.

« 9. Episcopus vero, seu ejus vicarius, aut generalis, aut provincialis, ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requisiti, in singulis casibus diligenter inquirent de singulis Missarum celebrandarum obligationibus, cuique ecclesiæ, monasterio, aut loco pio incumbentibus; nec antea assensum hujusmodi, aut licentiam præbeant, quam eis legitime constiterit, illius sacerdotes tam novo oneri suscipiendo, quam antiquis jam susceptis satisfacere posse; præcipuamque rationem habeant, ut redditus, qui ecclesiis, et locis piis relinquatur; omnino respondeant oneribus adjunctis, secundum morem cujuscunque civitatis, vel provinciæ, intelligant que, si in re tanti momenti desides, aut negligentes fuerint, in novissimo die se hujus prætermissi muneris rationem esse reddituros.»

Sequuntur dubia ac declarationes aliquot Sacræ Congregationis concilii S. D. N. Urbani papæ VIII. auctoritate editæ super decretis ejusdem Congregationis de celebratione Missarum.

« Super primo sacræ Congregationis decreto de celebratione Missarum, quo prohibetur, ne episcopi in diœcesana synodo, aut generales in capitulis generalibus, vel alias quoquomodo, reducant onera ulla Missarum celebrandarum, aut post idem concilium imposita, in limine foundationis.

« Quæritur, quid si legatum sit ita tenue, ut non sit, qui velit onus illi injunctum su-

bire, et si recurrendum sit ad Sedem apostolicam pro moderatione oneris, totum, aut fere totum insumendum sit pro expensis ad id necessariis?

« Et quid, si permittatur episcopo in foundatione, ut possit hujusmodi onera moderari?

« Secundo, super secundo ejusdem Congregationis decreto, quo cavetur, ut celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint.

« Quæritur, an verba illa (præscriptæ fuerint) intelligenda sint de præscriptione facta ab offerente, vel ab ordinario?

« Tertio, an cum ordinarius præscripserit eleemosynam congruam juxta qualitatem loci, personarum, ac temporum, sacerdotes accipientes stipendium minus congruo, teneantur Missas illis ab offerente præscriptas celebrare.

« Quarto, an sacerdotes, qui tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu cappellæ, legati, vel salarii, possint etiam manuales eleemosynam pro Missis votivis, aut defunctorum recipere, et unico Missæ sacrificio utrique oneri satisfacere?

« Quinto, posito, quod testator relinquat, ut celebrentur pro ejus anima centum Missæ, absque ulla præscriptione eleemosynæ. Quæritur, an liberum sit hæredibus eleemosynam sibi bene visam præscribere, an vero eadem eleemosyna præscribenda sit ab ordinario?

« Sexto, super tertio Congregationis decreto, in quo eadem Congregatio revocat privilegia, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, anniversariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus, plurimum Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

« Quæritur, an verba (in futurum suscipiendis) intelligenda sint de oneribus suscipiendis post privilegium?

« Septimo, super quarto ejusdem Congregationis decreto, quo prohibetur sacerdoti, qui suscepit Missam celebrandam cum certa eleemosyna, ne eandem Missam alteri, parte ejusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

« Quæritur, an permittendum sit administratoribus ecclesiarum, ut retineant aliquam eleemosynarum portionem pro expensis manutentionis ecclesiæ, altarum, inservientium, paramentorum, vini, hostiæ, et similibus?

« Octavo, an hoc decretum habeat locum in beneficiis, quæ conferuntur in titulum, id est, an rector beneficii, qui potest per alium celebrare, teneatur sacerdoti celebranti, dare stipendium ad rationem reddituum beneficii?

« Decimo, an sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemosyna major solita pro celebratione Missæ, debeant dare eandem integram eleemosynam iis, quibus Missas celebrandas committant: an vero satis sit, ut dent celebrantibus eleemosynam consuetam?

« Undecimo, super quinto ejusdem Congregationis decreto, quo inter cætera statuitur hæc verba (eleemosynas vero manuales et quotidianas pro Missis celebrandis) ita demum iidem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoque onera obire valeant; alioquin omnino abstineant ab hujusmodi eleemosynis, etiam sponte oblati, in futurum recipiendis, et capsulas auferant, etc.

« Quæritur an hoc decretum prohibeat absolute, quominus accipiant novas Missas ii, qui acceptis non satisfecerunt: et quid si congruo tempore possint omnibus satisfacere?

« Duodecimo, quid si offerens eleemosynas audito impedimento consentiat, ut sacerdos Missam celebret cum primum poterit?

« Decimo tertio, an pœna interdicti, et aliæ appositæ in eodem decreto afficiant tam eos, qui accipiunt eleemosynas contra formam sibi præscriptam, quam eos, qui non auferunt capsulas ab ecclesiis, ut ibidem præcipitur.

« Decimo quarto, an in hoc decreto comprehendantur illæ capsulæ, quæ apponi solent in ecclesiis in die commemorationis omnium Sanctorum, et vulgo dicantur (Casse de' Morti.)

« Decimo quinto, an administratores ecclesiæ magnæ devotionis, et concursus possint pro Missis celebrandis accipere eleemosynas, si iisdem Missis non nisi post longum tempus satisfacere valeant, ne alias cultus Ecclesiæ, et devotio, ac concursus fidelium, ut aiunt, minuantur?

« Decimo sexto, quia prohibitio dicti decreti videtur aliquibus directa solis capitulis, collegiis, societatibus, congregationibus, necnon omnibus et singulis ecclesiarum, et piorum locorum tam secularium, quam regu-

larium superioribus, de quibus fit expressa mentio, non autem privatis sacerdotibus, qui tamen comprehendi videntur sub clausula generali (et alios, ad quos pertinet) supplicatur pro opportuna declaratione?»

Subsequuntur declarationes, seu responsiones ad supra dicta dubia.

« Sacra Congregatio cardinalium concilii Tridentini interpretum auctoritate sibi a S. D. N. attributa ad singula dubia superius proposita, ad hunc modum respondit, videlicet.

« Ad primum, et si legatum sit adeo tenue, nihilominus pro reductione oneris, ut supra impositi, ab iis, ad quos pertinet, Sedem apostolicam esse adeundam, quæ absque ulla impensa id statuet, quod magis in Domino e re esse judicaverit; verumtamen si in ipsa beneficii erectione expresse cautum fuerit, ut liceat episcopo injunctum onus reducere, ac moderari, legem hanc foundationis, quam decreta hæc de re edita non sustulerunt, esse validam, et observandam.

« Ad secundum, esse intelligenda de præscriptione facta ab eo, qui eleemosynam tribuit, non autem ab ordinario. Quod si tribuens eleemosynam numerum Missarum celebrandarum non præscripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quot præscripserit ordinarius secundum morem civitatis, vel provincie.

« Ad tertium, teneri.

« Ad quartum, sacerdotes quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu capellæ, legati, aut salarii, si eleemosynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa utrique obligationi satisfacere.

« Ad quintum censuit, ubi nullam certam eleemosynam testator reliquit, esse ab episcopo præscribendam eleemosynam congruam, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum, secundum mores civitatis, vel provincie.

« Ad sextum, ita esse intelligenda.

« Ad septimum, respondit permittendum non esse, ut ecclesie, ac loca pia, seu illorum administratores, ex eleemosynis Missarum celebrandarum, ullam utcumque minimam portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum ecclesie, et loca ipsa alios non habent redditus, quos in usum earum-

dem expensarum erogare licite possint, et tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantum Missæ sacrificio necessario sunt subeundæ, et nihilominus eo etiam casu curandum esse, ut ex pecuniis, quæ supersunt, expensis ut supra deductis, absolute tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas.

« Ad octavum, non habere locum, sed satis esse, ut rector beneficii, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat sacerdoti celebranti eleemosynam congruam secundum morem civitatis, vel provincie, nisi in fundatione ipsius beneficii aliud cautum fuerit.

« Ad decimum, debere absolute integram eleemosynam tribuere sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse.

« Ad undecimum, respondit, non prohibere absolute. Ac propterea, et si oneribus jam susceptis non satisfecerit, posse tamen nova etiam onera suscipere Missarum celebrandarum, dummodo infra modicum tempus possint omnibus satisfacere.

« Ad duodecimum, quamvis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen tribuens eleemosynam pro aliarum Missarum celebratione sciat, et consentiat, ut illæ tunc demum celebrentur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit, decretum non prohibere, quominus eo casu eleemosyna accipiatur pro iisdem Missis juxta benefactoris consensum celebrandis.

« Ad decimum tertium, has penas non habere locum, nisi in suscipiendis onera perpetua Missarum celebrandarum sine licentia episcopi, vel ejus generalis vicarii, aut generalis, vel provincialis.

« Ad decimum quartum, comprehendit.

« Ad decimum quintum, non posse, nisi de consensu eorum, qui eleemosynas tribuunt, ut supra in responsione ad duodecimum.

« Ad decimum sextum, comprehendit etiam privatos sacerdotes. » (ADNOTATIONES XLII, XLIV, XLV, XLVI et XLVII.)

TITULUS XLII.

De Baptismo, et ejus effectu.

Quandoquidem canones, et capitula præsentis tituli penitus nihil continent, quod non ex professo, et ex acie tractant theologi

tam morales, quam scholastici, ideo ad eos benevolam lectorem remittimus, qui etiam, si lubet, de hac materia videre potest, quæ in *Theologia nostra morali*, tract. XIV, dist. 3, diximus: si tamen quis materiam de Baptismo per sacros canones probare vult, legat dist. 4. de *Consecratione*, ubi per totum de hac materia agitur. (ADNOTATIO XLVIII.)

TITULUS XLIII.

De presbytero non baptizato.

1. *Baptismus est janua aliorum sacramentorum. Fundamentum ubi non est, superædificari non potest.* — Cum baptismus sit janua et fundamentum omnium sacramentorum novæ legis, ac proinde ante susceptionem sacramenti Baptismi nullum suscipiatur sacramentum (excepto sacramento Eucharistiæ) simulque, « ubi fundamentum non est, superædificari non possit, » ut dicitur c. 3. h. t. hinc ibidem, et c. 1. eod. habetur, quod non baptizatus ordinari non possit, etsi de facto sive bona, sive mala fide ordinetur, ordinatio invalida sit, nec recipiatur ordinis character. Adeoque, si deprehendatur, presbyterum aliquem non esse baptizatum, debet is necessario baptizari, et denuo per singulos ordines promoveri, seu de novo ordinari.

Addit tamen Pontifex cit. c. 3, h. t., in fine, quod emergente quæstione, vel controversia, « certe de illo, qui natus est de christianis parentibus, et inter christianos est fideliter conversatus, tam violenter præsumitur, quod fuerit baptizatus, ut hæc præsumptio pro certitudine sit habenda, donec evidentissimis forsitan argumentis contrarium probaretur. »

2. *Sacramenta a non baptizato sacerdote collata, quæ valeant, quæ non.* — Quæres, quid juris et consilii in casu, quo sacerdos non baptizatus aliis administrat sacramenta? Resp. I. Sacramentum baptismi a tali sacerdote putativo collatum, et matrimonium, cui assistit, valent Communis. Ratio primæ partis est, quia Baptismus a quovis etiam non baptizato habente intentionem faciendi, quod facit Ecclesia, collatus valet, arg. can. a *Quodam*, 24, de *Consecrat.* dist. 4. Ratio secundæ partis est, quia sacramen-

tum Matrimonii ipse sacerdos non conficit, sed ei tantum assistit per modum excellentis testis. Hinc Sannig cum communi aliorum bene docet etiam valere Matrimonium, licet is, cui parochus Matrimonio sui loco assistendi licentiam præbet, sit laicus, si communi æstimatione et errore credatur sacerdos, eo quod error communis suppleat jurisdictionem, l. *Barbarius*, 3. ff. de *Offic. prætor.*

3. *Error communis supplet potestatem jurisdictionis, sed non ordinis.* — Resp. II. Sacramentæ Pœnitentiæ, Eucharistiæ, et Extremæ Unctionis a presbytero non baptizato confecta, invalida sunt. Rursus communis. Ratio est, quia quamvis error communis suppleat defectum potestatis jurisdictionis l. *Barbarius*, 3. ff. de *Offic. prætor.* tamen non supplet potestatem ordinis, quæ ad præfata sacramenta conficienda requiritur, ut bene advertit Abbas, in c. *Apostolicam*, 2, h. t. in fine; Pirhing, h. t. n. 3; Engel, h. t. n. 3, cum communi. Nihilominus pie credendum est Christum summum sacerdotem aliunde supplere effectus, quos alias vera sacramenta in suscipientibus produxissent: dummodo rite dispositi ex parte sua, quod requiritur, faciant, arg. c. 2. h. t. Ratio est, quia alias Ecclesie innocenti magnum immineret periculum, quod Christus non permittit, ut post divum Thomam bene docet Sylvester, §. *Baptismus*, 6, n. 3; Barbosa, in cit. c. 2, h. t. n. 2, et alii.

TITULUS XLIV.

De custodia Eucharistiæ, chrismatis, et aliorum sacramentorum.

1. Pauca sunt, quæ in hoc titulo, duo tantum capitula continente statuuntur, c. 1, statuuntur, ut « in cunctis ecclesiis sanctum chrisma (id est oleum mixtum balsamo, benedictum ab episcopo pro Confirmatione, ac oleum simplex ab eodem episcopo benedictum pro sacramento Extremæ Unctionis), et Eucharistia sub fidei custodia clavibus adhibitis diligenter conserventur, ac custodiantur, ne possit (ut ibidem dicitur) ad illa temeraria manus extendi, ad aliqua horribilia, vel nefaria (puta sacrilegia, artes magicas superstitiones, etc.) exercenda. » Quod,